

ΘΕΜΑ : Γενικές Γραμματείες Υπουργείων

1. Η Διαρκής Γνωμοδοτική Επιτροπή Φορέων του Δημόσιου Τομέα, που συνεστήθη βάσει του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 2469/1997, υπέβαλε Έκθεση για την κατάργηση ή συγχώνευση των αυτοτελών Γενικών Γραμματειών Υπουργείων καθώς και την κατάργηση των θέσεων Ειδικών Γραμματέων. Η Έκθεση προσεγγίζει συστηματικά και σε βάθος το παθολογικό σύμπτωμα της συνεχούς δημιουργίας Γενικών Γραμματειών και προτείνει κατά περίπτωση την κατάργηση ή την συγχώνευσή τους.

2. Η Έκθεση της Επιτροπής συντάχθηκε με γνώμονα την υφιστάμενη δομή της κυβέρνησης. Τούτο σημαίνει ότι, σε περίπτωση αναδιοργάνωσής της, η διάρθρωση των Γενικών Γραμματειών θα μπορούσε να τεθεί σε νέες βάσεις. Μία διαφορετική αντίληψη για το κυβερνητικό σχήμα θα παρείχε τη δυνατότητα να τεθεί επί τάπητος η προοπτική νέας οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων των υφυπουργών, στους οποίους μπορεί να υπαχθούν οι υπηρεσίες που σήμερα εντάσσονται στις αυτοτελείς Γενικές Γραμματείες.

3. Στην Έκθεση τίθεται, σωστά, ως γενικός κανόνας ότι κάθε υπουργείο αποτελεί μία οργανωτική ενότητα της κρατικής διοίκησης, με επικεφαλής Υπουργό και Υφυπουργούς. Όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου προΐσταται ο Γενικός Γραμματέας. Η ίδρυση αυτοτελούς Γενικής Γραμματείας συνιστά εξαίρεση, η οποία πρέπει να υπαγορεύεται από συγκεκριμένα κριτήρια, όπως το διακριτό σύνολο δραστηριοτήτων, το μεγάλο εύρος των αρμοδιοτήτων ενός Υπουργείου, ο αριθμός των ανεξάρτητων αρχών και άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται σ' αυτό. Οι θέσεις αυτές της Επιτροπής προσεγγίζουν ορθολογικά το πρόβλημα, πάντοτε βέβαια στο πλαίσιο που διαγράφει η υφιστάμενη διάρθρωση της κυβέρνησης.

4. Έχοντας ως δεδομένο τον παραπάνω κανόνα και τα κριτήρια για την εισαγωγή εξαιρέσεων, η Επιτροπή συγκεκριμενοποιεί την πρότασή της, εισηγούμενη την κατάργηση, συγχώνευση ή διατήρηση των υφιστάμενων Γενικών Γραμματειών. Στο σημείο αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη το "πολιτικό κόστος" που συνεπάγεται η μεταβολή στην σημερινή διαμόρφωση των αυτοτελών Γενικών Γραμματειών, και ιδιαίτερα σε

Γενικές Γραμματείες με “ευαίσθητες” αρμοδιότητες, όπως π.χ. η Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, η Γραμματεία Νέας Γενιάς.

5. Για τον λόγο αυτό κρίνεται ενδεχομένως σκόπιμο να επιχειρηθεί, στην παρούσα φάση, μερική αντιμετώπιση του ζητήματος με την κατάργηση ή συγχώνευση Γενικών Γραμματειών που κρίνονται αφενός περιττές και αφετέρου δεν διαθέτουν ισχυρά πολιτικά ή κοινωνικά ερείσματα. Η επιλογή αυτή θα αποτελέσει θετικό “δείγμα γραφής” προς την κατεύθυνση της μείωσης και της εκλογίκευσης του κράτους, με ευνοϊκή απήχηση στην κοινή γνώμη λόγω της συνακόλουθης περιστολής των δαπανών που συνεπάγεται η διατήρηση περιττών υπηρεσιακών μονάδων.

6. Ο σχεδιασμός πάντως της πολιτικής σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο πρέπει να έχει ως στόχο την ευρεία αναμόρφωση του κυβερνητικού σχήματος και, κατ’ επέκταση, της οργανωτικής δομής συνολικά των Γενικών Γραμματειών.

Αθήνα, 3 Οκτωβρίου 1997

από Γ. Παπαδημητρίου